

HANSAMATRIX
Inspired by your trust

Šis dokuments ir izveidots latviešu un angļu valodās, kur strīdus gadījumā angļu valoda tiks uzskatīta par primāro.

*Apstiprināts
AS "HansaMatrix" padomes sēdē
2021. gada 29. jūlijā
(Protokols Nr. HM2021-07/01)*

Akciju sabiedrības "HansaMatrix" RISKU PĀRVALDĪBAS POLITIKA

1. Politikas mērķis

- 1.1. AS "HansaMatrix" (turpmāk tekstā – "Uzņēmums") Risku pārvaldības politikas (turpmāk tekstā – "Politika") mērķis ir noteikt vienotus risku pārvaldības pamatprincipus un atbildības sadalījumu ar nolūku savlaicīgi noteikt un pārvaldīt svarīgākos negatīvos faktorus, kas ietekmē Uzņēmuma darbību, lai nodrošinātu stratēģisko mērķu sasniegšanu, sekmīgu attīstību un samazinātu iespējamo zaudējumu un/vai reputācijas kaitējumu atbilstoši starptautiskajiem standartiem, labas korporatīvās pārvaldības praksei un Latvijas Republikā spēkā esošajai likumdošanai.
- 1.2. Politikas un citu saistīto dokumentu galvenais uzdevums ir palīdzēt Uzņēmuma darbiniekiem veikt ar Risku pārvaldību saistītās darbības un vienlaikus veicināt pienācīgu uzraudzību un darbinieku novērtēšanu atbilstoši Risku pārvaldības prasībām, lai:
 - 1.2.1. veicinātu maksimālu ilgtspēju attiecībā uz Uzņēmuma pamatdarbību, stratēģijas īstenošanu un attīstības plāniem;
 - 1.2.2. veicinātu un aizsargātu Uzņēmuma pakalpojumu pastāvīgu pieejamību klientiem;
 - 1.2.3. paaugstinātu Uzņēmuma darbības efektivitāti;
 - 1.2.4. sekmētu Uzņēmuma darbības dažādu traucējumu un citu neplānotu situāciju gadījumā;
 - 1.2.5. stiprinātu Uzņēmuma labo reputāciju;
 - 1.2.6. sekmētu ieinteresēto pušu (tostarp Uzņēmuma klientu, sadarbības partneru, piegādātāju u.c.) efektīvu pārvaldību;
 - 1.2.7. aizsargātu Uzņēmuma aktīvus un īpašumu;
 - 1.2.8. aizsargātu darbiniekus un valdes locekļus.

2. Politikas pieejamība

- 2.1. Politika būs pieejama izskatīšanai ikvienam Uzņēmuma vadītājam vai darbiniekam. Turklāt Uzņēmuma izpilddirektors pēc saviem ieskatiem drīkst iepazīstināt ar šo Politiku jebkuru trešo pusi.

Akciju sabiedrība "HansaMatrix"

Akmeņu iela 72, Ogre, LV-5001, Latvija
Tālr.: +371 6780 0002, www.hansamatrix.com, info@hansamatrix.com
Reģ. Nr. 40003454390, PVN Nr. LV40003454390

3. Politikas piemērojamība

- 3.1. Politika attiecas uz Uzņēmumu un ir piemērojama tiktāl, cik tā nav pretrunā ar spēkā esošo normatīvo aktu noteikumiem.
- 3.2. Politika izklāsta vispārīgos risku pārvaldības pamatelementus un pamatprincipus, to savstarpējo mijiedarbību un iekļaušanu Uzņēmuma procesos.
- 3.3. Šīs Politikas īpašnieks ir Uzņēmuma valde. Pienākumus, kas saistīti ar risku identificēšanas organizēšanu, to klasificēšanu atbilstoši šai politikai un risku mazināšanas plāna sagatavošanu, kā arī citus Uzņēmuma Risku vadītāja pienākumus veic un saskaņo Uzņēmuma Finanšu direktors.
- 3.4. Risku identificēšana un novērtēšana Uzņēmuma mērogā tiek veikta reizi gadā, un informācija par visiem identificētajiem riskiem, risku iestāšanās varbūtību, risku pakāpes (risku iestāšanās ietekmes līmeņa) novērtējumiem, risku mazināšanas rīcības plāniem un personām, kas atbild par Uzņēmuma attiecīgā identificētā riska pārvaldību, tiek reģistrēta Risku reģistrā.
- 3.5. Īstenojot risku pārvaldību, Uzņēmums iedala riskus šādās grupās:
 - 3.5.1. stratēģiskie riski;
 - 3.5.2. operacionālie riski;
 - 3.5.3. juridiskie un atbilstības riski;
 - 3.5.4. finanšu riski.

4. Terminu un definīcijas

- 4.1. **Risks** – iespējams notikums, kas var negatīvi ietekmēt Uzņēmuma spēju sniegt pakalpojumus vai sasniegt noteiktos biznesa mērķus un efektīvi īstenot stratēģiju.
- 4.2. **Būtiski riski** – notikumi, kas atbilstoši šīs Politikas 5. attēlā dotajai Risku līmeņu matricai tiek klasificēti kā “Nepieļaujami” un “Būtiski” riski un kas var būtiski nelabvēlīgi ietekmēt Uzņēmuma spēju sniegt pakalpojumus vai sasniegt Uzņēmuma noteiktos stratēģiskos mērķus, kā arī notikumi, kas var radīt būtiskus finansiālos zaudējumus vai kaitējumu Uzņēmuma reputācijai, vai arī notikumi, kas var nelabvēlīgi ietekmēt fizisku personu veselību un/vai dzīvību, taču kuru iestāšanās varbūtību un/vai iespējamo nelabvēlīgo ietekmi nevar precīzi noteikt.
- 4.3. **Stratēģiskie riski** – riski, kas saistīti ar stratēģisko mērķu noteikšanu un īstenošanu.
- 4.4. **Operacionālie riski** – riski, kas saistīti ar darbinieku pieļautajām kļūdām, neatbilstību vai nepilnīgiem iekšējiem procesiem, informācijas sistēmām, projektiem, ietekmi uz vidi, darba vidi un ārējiem draudiem.
- 4.5. **Finanšu riski** – tirgus risks (cena, procentu likme un valūtas risks), kredītrisks un likviditātes risks.
- 4.6. **Juridiskie un atbilstības riski** – riski, kas var rasties ārējo apstākļu ietekmes rezultātā, tostarp juridiskie riski un riski saistībā ar dokumentāciju, kā arī neatbilstību likumiem, noteikumiem un standartiem vai arī sakarā ar to pārkāpumiem.

- 4.7. **Risku pārvaldība** – esošo un potenciālo risku identificēšana, to attīstības scenāriju izstrāde, cēloņu, ietekmes un iestāšanās varbūtības analīze, risku kontroles pasākumu noteikšana un kritisku kontroles pasākumu noteikšana, risku novērtēšana pirms un pēc esošo risku kontroles pasākumu īstenošanas, kā arī risku mazināšanas pasākumu noteikšana, novērtēšana un īstenošana, lai nepieciešamības gadījumā samazinātu atlikušo risku, kā arī risku kontrole.
- 4.8. **Risku apetīte** – risku apmērs un veids, ko Uzņēmums ir gatavs uzņemt, lai sasniegtu stratēģijā noteiktos mērķus.
- 4.9. **Risku pārvaldības sistēma** – Uzņēmumā izmantotā prakse, instrumenti un metodes risku notikšanai, analizēšanai, novērtēšanai, novēršanai un pārvaldīšanai.
- 4.10. **Varbūtība** – konkrēta riska notikuma iestāšanās iespējamība.
- 4.11. **Ietekme** – Riska notikuma sekas vai ietekme uz Uzņēmuma darbībām.
- 4.12. **Risku līmeni** iegūst, novērtējot Varbūtību un Smaguma pakāpi, un to nosaka atbilstoši šīs Politikas 8.X punktā dotajai Risku līmeņa matricai.
- 4.13. **Atbildīgā persona** ir Uzņēmuma darbinieks, kas atbild par esošo Risku kontroles pasākumu un Risku mazināšanas plāna īstenošanu;
- 4.14. **Risku reģistrs** – visu Uzņēmuma Risku pārvaldības procesā noteikto Uzņēmuma risku saraksts, kas ietver arī katra riska aprakstu, esošos kontroles pasākumus, mazināšanas plānus, ietekmi, varbūtību, atbildīgo personu un risku līmeni.

5. Risku pārvaldības pamatprincipi

- 5.1. Risku pārvaldība Uzņēmumā ir ikdienas vadības procesu būtiska sastāvdaļa, kā arī darbību, funkciju un citu procesu būtisks elements, kas ir saistošs visos Uzņēmuma vadības līmeņos. Risku pārvaldības lēmumi ir balstīti uz risku apzināšanos.

5.2. Uzņēmuma Risku pārvaldības principi:

- 5.2.1. Risku pārvaldība ir iekļauta gan stratēģijas izstrādē, gan arī procesu un ikdienas darbību īstenošanā;
- 5.2.2. Risku novērtējumi tiek veikti visiem jauniem pasākumiem un projektiem pirms to uzsākšanas, lai nodrošinātu, ka tie atbilst Uzņēmuma Risku apetītei un organizācijas mērķiem;
- 5.2.3. Risku pārvaldības sistēma un process ir pieskaņots Uzņēmuma vajadzībām un risku specifikai;
- 5.2.4. Risku pārvaldība pienācīgi un savlaicīgi reaģē uz iekšējām un ārējām izmaiņām un notikumiem;
- 5.2.5. Risku pārvaldībā izmanto vēsturisko, aktuālo un prognozējamo informāciju;
- 5.2.6. regulāri un sistemātiski tiek veikta darbinieku apmācība un informēšana, kā arī sniegti skaidrojumi, lai veicinātu izpratni par Riskiem un sekmētu Risku pārvaldību;
- 5.2.7. Risku pārvaldības sistēma tiek nepārtraukti pilnveidota atbilstoši labākajai praksei, principiem un pieredzei;
- 5.2.8. atbildība par Risku pārvaldību tiek noteikta dažādos Uzņēmuma vadības līmeņos, precīzi definējot atbildības sadalījumu, lai nodrošinātu efektīvu Uzņēmuma Risku pārvaldību;
- 5.2.9. savlaicīgi tiek sniegta svarīga, objektīva un pietiekama Risku pārvaldībai nepieciešamā informācija tiem darbiniekiem, kuriem tā ir nepieciešama;
- 5.2.10. nulles tolerance pret krāpniecību un korupciju.

6. Politikas īstenošana un kontrole

6.1. Uzņēmuma padome:

- 6.1.1. apstiprina Uzņēmuma Risku pārvaldības politiku;
- 6.1.2. kontrolē Uzņēmuma Risku pārvaldības sistēmas darbību;
- 6.1.3. reizi gadā izskata Uzņēmuma revīzijas komitejas ziņojumu par Uzņēmuma Riskiem un Risku pārvaldības sistēmas efektivitāti;
- 6.1.4. reizi gadā izskata Uzņēmuma valdes sagatavoto Būtisku risku pārvaldības ziņojumu.

6.2. Uzņēmuma revīzijas komiteja:

- 6.2.1. uzrauga Uzņēmuma Risku pārvaldības sistēmas efektivitāti;
- 6.2.2. iesniedz Uzņēmuma padomei priekšlikumus par to, kā novērst Risku pārvaldības sistēmas trūkumu iespējamības risku;
- 6.2.3. ne retāk kā reizi gadā iesniedz Uzņēmuma padomei ziņojumu par Uzņēmuma Risku pārvaldības sistēmas efektivitāti.

6.3. Uzņēmuma valde:

- 6.3.1. izveido visaptverošu Uzņēmuma Risku pārvaldības sistēmu, kas balstīta uz šo Politiku;
- 6.3.2. izstrādā Risku pārvaldības politiku;
- 6.3.3. apstiprina Uzņēmuma ikgadējo Būtisku risku pārvaldības ziņojumu, tostarp attiecībā par aktuālajiem Būtiskajiem riskiem;
- 6.3.4. ne retāk kā reizi gadā iesniedz Uzņēmuma padomei ziņojumu par Uzņēmuma Būtisku risku pārvaldību;
- 6.3.5. nodrošina risku pārvaldību Uzņēmuma risku pārvaldīšanas sistēmas ietvaros;
- 6.3.6. apstiprina Uzņēmuma iekšējos normatīvos dokumentus, kas regulē Risku pārvaldību;
- 6.3.7. apstiprina Uzņēmuma riskus, tostarp Būtiskus riskus, un izvērtē Būtisku risku kritiskos kontroles pasākumus un Būtisku risku mazināšanas rīcības plāna īstenošanu.

6.4. Uzņēmuma Risku vadītājs:

- 6.4.1. Uzņēmuma valdes vārdā izstrādā iekšējos normatīvos dokumentus, kas regulē Uzņēmuma Risku pārvaldību;
- 6.4.2. sniedz atbalstu Uzņēmuma Risku pārvaldības īstenošanas procesā un nodrošina ar to saistīto dokumentāciju;
- 6.4.3. veicina sadarbību Risku pārvaldības jautājumos un sekmē vienotu izpratni par Uzņēmuma Risku pārvaldību;
- 6.4.4. uztur un aktualizē vienoto Uzņēmuma Būtisku risku reģistru, kā arī nodrošina, lai katra identificētā riska kontroles un mazināšanas rīcības plāna izpildei būtu piesaistīta atbildīgā persona;
- 6.4.5. nodrošina Uzņēmuma Būtisko risku ikgadējo novērtēšanu;
- 6.4.6. sniedz Uzņēmuma vadībai visaptverošu informāciju par Uzņēmuma Būtiskiem riskiem, to novērtēšanu, kontroles un mazināšanas pasākumiem.

6.5. Uzņēmuma funkciju/struktūrvienību vadītāji:

- 6.5.1. nepārtraukti uzrauga savu funkciju/struktūrvienību procesus un ārējo uzņēmējdarbības vidi, kā arī savlaicīgi identificē un pārvalda pastāvošos un iespējamos riskus atbilstoši savas funkcijas/struktūrvienības atbildības jomai, proti, nodrošina risku kontroli un

vajadzības gadījumā risku mazināšanai nepieciešamo papildu pasākumu identificēšanu, novērtēšanu un īstenošanu.

6.6. Uzņēmuma darbinieki:

- 6.6.1. darbojas savas kompetences un šajā Politikā noteiktās atbildības ietvaros;
- 6.6.2. savlaicīgi ziņo savam tiešajam vadītājam par jauna riska identificēšanu savā darbības jomā.

6.7. Par Uzņēmuma Riskiem atbildīgie darbinieki:

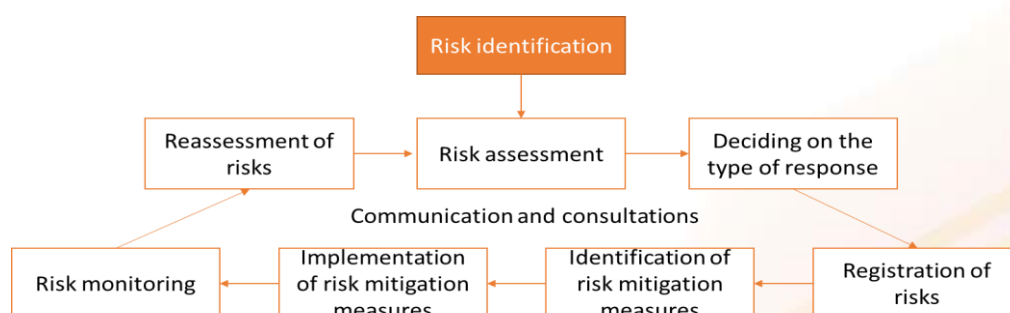
- 6.7.1. apkopo informāciju par Uzņēmuma riskiem, tostarp Būtiskiem riskiem, izvērtē to iestāšanās varbūtību un iespējamo smaguma pakāpi vai ietekmi;
- 6.7.2. savlaicīgi informē Uzņēmuma valdi un Uzņēmuma Risku vadītāju par jauna riska identificēšanu;
- 6.7.3. sadarbībā ar Uzņēmuma Risku vadītāju veic Būtisku risku detalizētu analīzi un novērtēšanu saistībā ar Uzņēmuma attiecīgo funkciju/struktūrvienību;
- 6.7.4. informē Uzņēmuma valdi par Būtiskiem riskiem, kas saistās ar attiecīgo Uzņēmuma darbību analīzi un novērtēšanu, un nepieciešamības gadījumā iesniedz apstiprināšanai priekšlikumus Būtisku risku kontroles pasākumu īstenošanai;
- 6.7.5. sadarbībā ar Uzņēmuma Risku vadītāju uztur un aktualizē Uzņēmuma Būtisko risku vienoto reģistru;
- 6.7.6. sagatavo un īsteno Risku mazināšanas plānus Riskiem, kas nav uzskatāmi par Būtiskiem riskiem, un ziņo par šādu plānu īstenošanas virzību Uzņēmuma funkciju/struktūrvienību vadītājiem.

7. Risku pārvaldības process

7.1. Risku pārvaldības process ietver šādus elementus:

- 7.1.1. Risku identificēšana;
- 7.1.2. Risku novērtēšana;
- 7.1.3. lēmuma pieņemšana par reakcijas veidu;
- 7.1.4. Risku reģistrācija;
- 7.1.5. Risku mazināšanas pasākumu noteikšana;
- 7.1.6. Risku mazināšanas pasākumu īstenošana;
- 7.1.7. Risku uzraudzība;
- 7.1.8. Risku pārvērtēšana;
- 7.1.9. komunikācija un konsultācijas.

1. attēls. Risku pārvaldības process

- 7.2. Uzņēmuma procesu īstenošanā tiek piemēroti divi Risku pārvaldības aizsardzības līmeņi:
- 7.2.1. pirmais aizsardzības līmenis – tiek īstenots nepārtraukti Uzņēmuma darbībā un ikdienas lēmumu pieņemšanas procesā. Uzņēmuma vadība atbild par riskiem un to ierobežošanu savā atbildības jomā, izveidojot efektīvu pārvaldības sistēmu. Uzņēmuma vadība atbild par visu tās atbildības jomā esošo risku identificēšanu, kontroli un regulāru pārbaudi, kā arī biznesa plāna izpildi atbilstoši apstiprinātajai risku apetītei;
- 7.2.2. otrais aizsardzības līmenis – ietver uzraudzību, ko īsteno Risku pārvaldības funkcija, attiecīgā operacionālā funkcija, darbības atbilstības funkcija un finanšu vadības funkcija. Risku pārvaldības funkcija nodrošina Risku pārvaldības sistēmu izstrādi un uzturēšanu, to nodrošināšanu visiem riskiem, kā arī nodrošina Uzņēmumu Risku pienācīgu uzraudzību, neiesaistot personas, kas atbild par pirmā līmeņa aizsardzību ikdienas darbā un lēmumu pieņemšanas procesā. Attiecīgās funkcijas sniedz Uzņēmuma valdei un/vai Revīzijas komitejai atgriezenisko saiti par Risku pārvaldības sistēmu efektivitāti.

8. Uzņēmuma Risku reģistrs

- 8.1. Visi Risku vadības procesā identificētie riski tiek reģistrēti Uzņēmuma Risku reģistrā.
- 8.2. Risku reģistrs satur šādu informāciju par katru Risku:
- 8.2.1. Riska grupa;
- 8.2.2. pats Risks;
- 8.2.3. Riska apraksts;
- 8.2.4. Riska ietekmes apmērs (Uzņēmuma līmenī vai struktūrvienības līmenī);
- 8.2.5. esošo kontroles pasākumu apraksts;
- 8.2.6. Risku mazināšanas rīcības plāns;
- 8.2.7. Risku mazināšanas rīcības plāna īstenošanas termiņš;
- 8.2.8. par esošo Risku kontroles pasākumu un Risku mazināšanas plāna īstenošanu atbildīgā persona;
- 8.2.9. Varbūtība;
- 8.2.10. Ietekme;
- 8.2.11. Riska līmenis;
- 8.2.12. Varbūtība pēc Risku mazināšanas pasākumu plāna īstenošanas;
- 8.2.13. Ietekme pēc Risku mazināšanas pasākumu plāna īstenošanas;
- 8.2.14. Riska līmenis pēc Risku mazināšanas pasākumu plāna īstenošanas.
- 8.3. Varbūtības pakāpi novērtē un piešķir Risku novērtēšanas procesā, vadoties pēc šādas Varbūtības skalas:

2. attēls. Varbūtības skala.

Varbūtība	Apraksts
Bieža (5)	Ļoti liela iestāšanās iespējamība
Ticama (4)	Diezgan liela iestāšanās iespējamība
Iespējama (3)	Var iestāties

Maz ticama (2)	Maza iestāšanās iespējamība
Neiespējama (1)	Ļoti maza iestāšanās iespējamība

8.4. Ietekmi novērtē un piešķir Risku novērtēšanas procesā, vadoties pēc šādas Ietekmes skalas:

3. attēls. Ietekmes skala.

Mērķis/ Relatīvā vērtība	Katastrofāla (4)	Kritiska (3)	Viduvēja (2)	Neliela (1)
Izmaksas	> 30% palielinājums	10–30% palielinājums	5-10% palielinājums	< 5% palielinājums
Laiks	> 30% palielinājums	10–30% palielinājums	5-10% palielinājums	< 5% palielinājums
Apmērs (ar Risku saistītās vai attiecīgās jomas vai ietekmes objekta apjoms)	Pilnīgi nederīgs gala rezultāts	Ietekmētas būtiskākās jomas	Ietekmētas svarīgas jomas	Ietekmētas mazsvarīgas jomas
Kvalitāte	Pilnīgi nederīgs gala rezultāts	Nepieņemams kvalitāteslīmeņa samazinājums	Kvalitātes līmeņa samazinājumam nepieciešams procesa īpašnieka apstiprinājums	Tikpat kā nemanāms kvalitātes līmeņa samazinājums

8.5. Risku līmeni nosaka pēc šādas Risku līmeņa matricas:

4. attēls. Risku līmeņa matrica.

Varbūtība/Ietekme	Katastrofāla (4)	Kritiska (3)	Viduvēja (2)	Neliela (1)
Bieža (5)	Nepieļaujams (20)	Nepieļaujams (15)	Būtisks (10)	Viduvējs (5)
Ticama (4)	Nepieļaujams (16)	Nepieļaujams (12)	Būtisks (8)	Viduvējs (4)
Iespējama (3)	Nepieļaujams (12)	Būtisks (9)	Viduvējs (6)	Pieļaujams (3)
Maz ticama (2)	Būtisks (8)	Viduvējs (6)	Viduvējs (4)	Pieļaujams (2)
Neiespējama (1)	Viduvējs (4)	Viduvējs (3)	Viduvējs (2)	Pieļaujams (1)

8.6. Uzņēmuma Risku pielaides spēju nosaka pēc Risku līmeņa:

5. attēls. Uzņēmuma Risku pielaides spēja.

Riska līmenis	Izvērtējamie riska kontroles pasākumi
Nepieļaujams (12-20)	Nepieņemams risks. Šī līmeņa riskiem ir nekavējoties jā sagatavo īstenošanai risku mazināšanas plāns un jāpiemēro tūlītēji un efektīvi īslaicīgie risku mazināšanas pasākumi.
Būtisks (8-10)	Nepieņemams risks. Šī līmeņa riskiem ir jā sagatavo īstenošanai risku mazināšanas plāns un, ja vien iespējams , jāpiemēro tūlītēji un efektīvi īslaicīgie risku mazināšanas pasākumi.
Viduvējs (3-6)	Pieņemams risks. Jācenšas novērst risku noteiktajā termiņā, vienlaikus kontrolējot risku novēršanas izmaksas. Ja šim viduvējas pakāpes riskam var rasties nopietnas sekas, jāapsver iespēja veikt papildu novērtējumu, lai noteiktu tā varbūtību un nepieciešamību veikt labākus kontroles pasākumus.
Pieļaujams (1-2)	Pieņemams risks. Nav nepieciešami nekādi papildu kontroles pasākumi. Nav nepieciešami nekādi papildu kontroles pasākumi. Jācenšas atrast ekonomiski izdevīgāks risinājums vai uzlabojums, kas neprasa papildu izmaksas. Jānodrošina uzraudzība, lai veiktu riska ilgtermiņa novērtēšanu.

8.7. Nepieļaujama un Būtiska riska līmeņa Riskus, kas var būtiski nelabvēlīgi ietekmēt Uzņēmuma spēju sniegt pakalpojumus vai sasniegt Uzņēmuma noteiktos stratēģiskos mērķus, kā arī notikumi, kas var radīt būtiskus finansiālos zaudējumus vai kaitējumu Uzņēmuma reputācijai, vai arī notikumi, kas var nelabvēlīgi ietekmēt fizisku personu veselību un/vai dzīvību, Uzņēmuma valde uzskata par Būtiskiem riskiem.

8.8. Uzņēmuma valdei ir pienākums nodrošināt Risku mazināšanas plānus Nepieļaujama un Būtiska risku līmeņa Riskiem un kontrolēt šo plānu īstenošanu.

9. Atbildība par politikas uzturēšanu

9.1. Valde atbild par šīs Politikas uzturēšanu un aktualizēšanu ne retāk kā reizi 5 gados.